

## САКРАЛЬНИЙ ВСЕСВІТ СЕРГІЯ ЛАУШКІНА

Якщо би мене спитали, якою є Україна, мабуть, відповіла: такою, якою вона є в роботах художника Сергія Лаушкіна. Відкритою, яскравою, витонченою, болісною і живою. Саме такою є експозиція його творів, які він нещодавно привіз до Івано-Франківська. Оксана Шевченко зазначає, що феномен творчості митця «у багатстві тематики, ідей, образів і формотворчих засобів, які сукупно творять якісний, неординарний, індивідуальний стиль – зображення філософських міркувань про цінності життя. У пошуках нових виражальних і зображальних засобів, вражень від реалій світу й інспірованих ліній, площин, ритмів, здатних передавати в композиції нематеріальні форми без допомоги ілюзорності». Це той художник, який знає, як намалювати Всесвіт, душу людську і не тільки, війну, а відтак і Україну. Це той художник, який зачораз розповідає історію виникнення світу, обираючи за точку опори глибоко українське, те, що вкорінене в нас з інших століть і промовлятиме в нащадках ще не одне століття після нас. Так, саме розповідає...

Бути серед його робіт – це немов дивитися, як народжується і впорядковується Всесвіт. Пам'ятаєте казку про яйце-райце? А що насправді було, коли воно розбилося? Те, що лишилося поза межами казки? Картини та скульптури Сергія Лаушкіна розповідають нам про це трохи більше та по-іншому, але не менш правдиво, витворюючи власний міф. Зрештою, міф завжди є первісною спробою сакралізації Всесвіту, особливо космогонічний.

Пригадуєте оте Павла Тичини із «Сонячних кларнетів»: «У танці я, ритмічний рух, В безсмертнім – всі планети»? Безсмертний сонячний рух, політ, плин, гнучкий та витончений, – те, що притаманне роботам Сергія Лаушкіна. А хто ж на його картинах? Люди чи душі? До декого з них Бог підходить впритул, інших ледь торкається. За їхніми спинами чи силуетами вгадується, прочитується, бачиться, чується отой світорух, з якого от-от усе почнеться. Зрештою, починається і... обривається. На тих роботах, які датуються 2022 роком і далі. На одній із них жінка пере одяг, за її спиною пожежно та криваво. На іншій – найстарший із українського роду тримає найменшого. Ще на іншій – тіні, що обнімають того, хто лишився під цим таким тривожним небом, а ще на іншій інші тіні, що не беруть із собою валіз, лиш спогад про дім, клаптикову ковдру кольору квітів біля цього ж дому, кораблик (дитячий?) і рибу. Хоча там, де війна, немає ні риб, ні птахів, ні казок. У тривожному небі не живуть птахи, але під кривавим небом залишаються люди та їхні історії, що вже стають нашою колективною пам'яттю-болею.

У космогонічних міфах часто присутня туга за раєм і туга за втратою людини здатності відчувати сакральне не лише душею, а й шкірою. В історіях про створення світу від Лаушкіна цього нема. Але дивлячись на них, ти мимоволі відчуваєш тугу, бо таке враження, що для тебе записали і зберегли те, чого

більше вже не буде. Отак, знаєте, як ми записуємо голоси давніх пісень, щоб зберегти у нашій пам'яті.

Картини Сергія Лаушкіна варто читати по очах тих, хто на них зображений, особливо якщо ці очі заплющені. Заплющені очі – це не тільки радість, це і біль, і смуток, і мовчання. По широко розплющених очах, де не приховується ні здивування, ні острах. Його картини варто читати по дотиках. І отой дотик птаха або душі до душі – найдивовижніше, що може бути, а справжня любов – це не дивитися один на одного чи в одному напрямку, а дивитися без тривоги.

Бачити картини Сергія Лаушкіна – це відчувати заціпеніння і захват перед таїнством материнства, що є таким органічним і солодким у сакральних візіях Всесвіту. Архетип Великої Матері можна віднайти у більшості робіт, представлених в експозиції. Хоча мабуть, у випадку Лаушкіна, доречніший відповідник – Берегиня. Вона в образі жінки, що схилилася у мороці над сивою кульбабкою, бабці, довкола якої лиш тіні та червоні маки, молодиці, що так нагадувала би Богородицю Замилування, якби не болісний хрест за її плечима (подібні хрести ще не раз можна буде побачити на цій виставці), дівчини, яка задивилася на ангела з лілією, у жінці, що притулилася до коханого, і так їм добре та затишно під Божим захистом, у матері, що спить із дитям під покровом доброї казки.

Ну і перед якою роботою стояла найдовше... Та перед усіма стояла довгенько. Особливо перед «Ранковою кавою». По-особливому була мені теплою та світлою. Річ не в сюжеті: там все начебто просто: є він, є вона і ранкова кава між ними. Мабуть, справа у клаптиковій ковдрі, а ще у тому світлі і теплі, що захоплює кімнату та людей. Картина із мирних часів, коли мій ранок починався зі світла, а не з новин. З часів, коли ми всі вмiли світитися. І хтозна, може, ще пригадаємо, як це... І дочекаємося благої звістки, яку на картинах Лаушкіна нашіптують святі та ангели, і звісно ж, птахи, яких ніколи не буває забагато.